

šibenskilist

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

Cijena 20 dinara * Izdaje: Novinsko-izdavačko poduzeće »Stampa« Šibenik * Direktor MARKO JURKOVIĆ * Mjesečna preplata za FNRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara * Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-8 * Telefon stamparije 22-28 i 29-59

Javna diskusija o Nacrtu ustava

Za 20. rujna je sazvana sjednica Saveznog odbora SSRN Jugoslavije i Savezne narodne skupštine, na kojoj će se raspravljati o Nacrtu ustava socijalističke Jugoslavije. Time će biti otvorena i javna diskusija o novom ustavu. Bit će to slijedećih nekoliko mjeseci jedan od najvažnijih političkih zadataka Socijalističkog saveza, sindikata, Narodne omladine i svih drugih društvenih-političkih snaga.

Zbog toga je i razumljivo, da su u svim tim organizacijama već počele široke pripreme za općenarodnu diskusiju. Tako su u većini odbora SSRN već formirane grupe za organizaciju tog posla, kao i aktivni predavači, koji će tumačiti najznačajnije dijelove novog ustava.

Jer, aktivnost na objašnjavanju i tumačenju sadržaja Nacrtu ustava treba da bude tako široka, intenzivna i svestrana da suština i smisao svake važnije odredbe postane svojina svih građana. Baš zbog toga će najvažnije akcije biti upoznavanje i tumačenje sadržaja ustava u kolektivima i društveno-političkim organizacijama. Uz to će se odredbe novog ustava popularizirati i preko štampe, radio i drugih sredstava informacija, a rukovodstva političkih i društvenih organizacija, naučne i druge institucije naučna i stručna društva diskutirati će o pojedinim dijelovima koji se odnose na njihov specifični sektor djelovanja.

Općenarodnoj diskusiji o načelima i suštini novog ustava daje se poseban, izvanredan značaj, jer će se time stvoriti uvjeti da svaki radni čovjek svoju svakodnevnu djelatnost prožme tim načelima. Osim toga je značajno da se građani upoznaju s pravima i položajem, koji im daje novi ustav. Time će se podići i nivo svijesti građanima, kao upravljača, da bi kao takav mogao reagirati u svom poduzeću, komuni i drugdje.

Poznavanje tih načelnih pitanja utjecat će i na dugačkoje gledanje ljudi na neke pojave u svakodnevnoj praksi. Primjeri iz diskusije o novoj teritorijalnoj podjeli pokazuju da postoje kriva shvaćanja o organizaciji vlasti i komunalnog života. Mnogi vjeđaju da je važno gdje će biti sjedište općine smatrajući da je u njoj i sva vlast. Međutim, suština je u tome da komuna nije vlast nego je to čitav demokratski mehanizam društvenog i radničkog upravljanja. Uslijed nepoznavanja prava radnih ljudi imaju raznih problema i u radnim kolektivima. Nacrt novog ustava jasno postavlja upravo pitanja prava radnog čovjeka — građanina i upravljača — i zato će njegovo proučavanje biti značajan faktor u raščišćavanju mnogih shvaćanja i problema.

Diskusija o ustavu bit će također značajna zato što se ona drži u vrijeme izrade novih statuta komuna i radnih organizacija. U tim će aktima suština novog ustava biti dalje razrađena i primjenjena u praksi sa specifičnostima pojedinog poduzeća ili poduzeća. Sigurno je da će baš široka općenarodna diskusija o Nacrtu ustava pomoći da se te specifičnosti bolje uoče i da se o njima povede više računa.

Iako će glavni dio cijelokupne djelatnosti biti koncentriran u mjesnim organizacijama i općinskim odborima SSRN i drugim najmasovnijim društveno-političkim organizacijama (sindikat, Narodna omladina), očekuje se da će zanimljive biti i diskusije u naučnim i društvenim udruženjima i ustanovama. A članovi tih udruženja razmatrat će detaljno one dijelove Nacrtu ustava koji se neposredno odnose na njihovo područje djelatnosti. Teko će npr. prosjetni radnici raspravljati o socijalističkom humanizmu i moralu sa stanovišta odgoja i obrazovanja novih generacija. Zdravstveni radnici će o ovim i sličnim pitanjima diskutirati iz aspekta svojeg poduzeća. Zato se očekuje da će stvarne organizacije u svojim diskusijama produbiti postavke ustava iz pojedinih oblasti uz to što će i njihovi članovi kao i svi građani upoznati najvažnije odredbe ustava u cjelini.

Diskusija o ustavu bez sumnje će pridonijeti dubljem razumijevanju dostignutog stupnja i perspektiva našeg daljnog razvijetka.

Plenum Općinskog odbora Socijalističkog saveza u Kninu

Razmotreno stanje zdravstvene službe

U periodu priprema za godišnje nosti i aktualnosti iznjeta na konferenciji organizacija Socijalističkog saveza u pravo vrijeme, s obzirom na predstojeći rad Komunalnog odbora skupštine Komunalne zajednice za sadašnje područje dvije komune: kninske i kistanjske i novi zakon o socijalnom osiguranju koji će se početi primjenjivati od 1. januara 1963.

Čuruvija, savezni narodni poslanik ovog kraja, predsjednik kninske općine Mirko Sinobad i sekretar Općinskog komiteta SK Ilija Simpraga, Učesnici plenuma su tom prilikom s velikom pažnjom razmotrili aktuelnu problematiku zdravstvene službe i socijalnog osiguranja na području kninske komune.

U toku rada ovog plenuma vidno se osjetilo da je tretirana problematika zbog svoje poveza-

PODBACIO ULOV RIBE

Ovogodišnji ulov ribe neće biti jednak ulovu iz prošle godine. Tada su zadružni i individualni ribari ulovili 121 vagon ribe. Na ta predviđanja navodi podatak da je u prvom polugodištu ove godine ulovljeno svega 41 vagon, od čega 15 vagona otpada na plavu ribu. Socijalistički sektor ulovio je blizu 12, a individualni ribari 29 vagona ribe. Veoma loše vremenske prilike očito su utjecale na tako slab ulov, naročito u prvim mjesecima ove godine.

slovanju Komunalne zajednice.

Zdravstvena služba u kninskoj komuni postigla je zaista lijep napredak. Ona je u stanju da stanovništvo u svaku dobu brzo, organizirano i kvalitetno pruža zdravstvenu zaštitu. Vanjska služba Medicinskih centra u Kninu kroz svoje 22 ambulante opće prakse i specijalističke, tri dispanzera, savjetovaliste za majke i djece, higijensko - epidemiološki odsjek i dobro opremljenu laboratoriju, izvršila je tokom prošle godine 220.000 pregleda i ostalih zdravstvenih usluga, ne samo stanovništvo kninske komune, već i susjednih, kao i gravitirajućih dijelova Like i Bosne. Kninska bolnica liječila je lanjske godine više od 4.000 bolesnika.

Pored ostalog plenum je uka-zao na dvije stvari. Naime, prema stanju na dan 31. VII ove godine, vidljivo je da je kninska filijala poslovala s deficitom od blizu 26 milijuna. Za prvi sedam mjeseci ove godine registriran je veliki broj izostanaka s posla. Bilo je 6.209 slučajeva, odnosno 63.571 dana. Za te izostanke na teret poduzeća i Zavoda bilo je isplaćeno preko 29,5 milijuna dinara. I opećenito zabrinjuje što su rasli danii bolovanja, a time i isplaćena sredstva, u odnosu na prošlu godinu, kroz isto vremensko razdoblje.

Novi zakon postavlja na druge način financiranje ove službe i prema tome najvažnijih vi-dova zdravstvene zaštite. Pokriće viška rashoda nad prihodima neće se više rješavati administrativno, već će to utjecati i na primjenu osiguranika. Poduzeća i ustanove u kojima osiguranici rade sudjelovat će također u pokrivanju deficita ako se budu pojavljivali u finansijskom po-

Teške posljedice suše u šibenskom kotaru

Preko dvije milijarde štete

Prema nekim procjenama, šibenski kotar je najviše pogoden ovogodišnjem nezapamćenom sušom. Suša je toliko utjecala na prinose da su oni daleko ispod uobičajenih prosjeka. Osim toga veoma duga zima, te 5-mjesečni sušni period, koji su onemogućili normalan rad poljoprivrednih radova, narečito su pogodili stočni fond. Ovogodišnji ured stočne hrane je toliko slab da ne može zadovoljiti ni 10 posto potreba za ishranu stoke. To je utjecalo da se na sajmovima stoka prodaje tek oko 90 do 120 dinara. Bravetina se prodaje po cijeni od 120 do 130 dinara, a ranije je kilogram bio skuplji za 50 do 70 dinara.

Karakterističan je primjer pada cijena jagnjadi ovogodišnjeg prijedola koji su u svibnju i lipnju prodavani po 230 do 270 dinara kilogram žive vase, dok se danas cijena kreće od 120 do 140 dinara po kilogramu. Slično je i sa svijnjama kod kojih je formirana cijena za 50 posto niža od one koja je na tržištu bila u prošlom periodu. Cijena govoridima nešto bolje kvalitete pala je za 15 do 20 posto.

Statistička je već spremna pričekati i pribadati uroda ostalih proizvodnih grana u odnosu na prošlu godinu, kao i to koliko je 5-mjesečni sušni period ugrozio životni standard stanovnika šibenskog kotara. Šteta od suše, prema podacima koje smo dobili u Odjelu za privredu NO-šibenskog kotara, dostiže vrijednost od 2,318.722.500 dinara! U odnosu na prošlu 1961. godinu proizvodnja žitarica smanjena je za 91.100 kvintala, površinskih kulturna za 98.000 kvintala, stočne hrane za 71.900 kvintala, voća za 51.156, maslina za 5000 kvintala i vina za 65.000 hektolitara.

Na području šibenskog kotara registrirano je 18 hiljada goveda, 7 hiljada konja i 272.351 komada ovaca. Za normalnu ishranu potrebno je 3611 vagona stočne hrane, a poljoprivrednici u kota-

ru raspolažu sa 1611 vagona. U Narodnom odboru kotara ističu da bi se koliko-toliko sačuvao stočni fond i grla zaštita od posljedica suše bilo nužno poduzeti:

- uvođenje regresa za prijevoz stočne hrane željeznicom,
- da se poljoprivrednim organizacijama stave na raspolaganje potrebiti krediti za nabavu stočne hrane uz povlaštenu kamatu stopu od 1 posto na 6 do 12 mjeseci,
- da se omogući zadružnim organizacijama kreditiranje privatnih proizvođača za period od nekoliko mjeseci barem u visini od 50 posto vrijednosti stočne hrane koju nabavljaju,
- da se putem republičkih organa povede stroga kontrola neopravданog nabijanja cijena stočnoj hrani od strane proizvođača, i

da se onemogući organizacijama koje vrše otкуп tržnih viškova stočne hrane nenormalno visoka marža koja se sada kreće i do 10 dinara po kilogramu.

U mjeru koje su organi vlasti i Socijalističkog saveza s područja kotara poduzeli u ovakvoj situaciji, spada i niz akcija, među koje prijevoz stočne hrane do proizvođača bez zaračunavanja marže, uklanjanje maloprodajnog poreza na promet stočne hrane, osiguranje prostora za uskladištenje najpotrebnijih rezervi stočne hrane i kredita od 60 milijuna dinara kod komunalnih banaka za nabavu krmnog bilja.

Interes koji se javlja u vezi s posljedicama nanesenim sušom, a čime su već upoznati nadležni organi, vjeruje se da će načini na odgovarajući podršku u granicama mogućnosti kako bi se donekle ublažile teške posljedice ove godišnje suše.

Konačno ugašen požar na Dinari

Cetiri dana trajao je šumski požar u Dinari koji je izbio 10. septembra kada su nakon date uzbune krenuli kninski vatrogasci da se uhvate u koštač sa stihom koja je bila zahvatila dio planine s onu stranu njezinih vrha.

Arheološka iskapanja na Bribiru i Danilu

Na Bribiru i Danilu, poznatim mjestima iz ilirsко-rimskog i starohrvatskog doba, nastavljeni su radovi na arheološkim istraživanjima. U mjesecu lipnju ove godine dr Mate Suić, direktor Arheološkog muzeja u Zadru vršio je iskapanja iz ilirsko-rimskog doba, a sada radove na istraživanju terena iz starohrvatskog doba obavljaju akademici dr Stjepan Gunjača, direktor Instituta za nacionalnu arheologiju i Muzeja hrvatskih starina. Do kraja ovog mjeseca, kada će radovi biti završeni, izvršiti će se i konzerviranje dosad pronađenih spomenika. Na Danilu se već de-setak dana obavljaju istraživanja starog Municipia Ridiciana, te ilirske Gradine. Ove radove vrši posebna ekipa iz Zagreba u suradnji sa Muzejom grada Šibenika, a pod stručnim nadzorom sivečilišnog profesora dra Ive Rendića.

U noći između 11. i 12. septembra vatrogasci su dobili pojačanje. Novim ekipama su se pridružili i pripadnici JNA. Tokom jutra i čitavog dana 12. septembra vodila se velika borba da se žarišta vatre likvidiraju. Pošloj je, naime, opasnost da se vatre približe visokoj šumi crnih borova u podinarskim Podićima. Do večeri su žarišta šumskog požara bila svedena na malem broju.

13. septembra još se na najne-

pričupljanim mjestima primje-

ćivala vatra. Ali su bile poduzete mjerne da se ne bi dalje širila.

Ali u toku noći zasuhala je jaka bura koja je ponovno razbuktala prljavina žarišta. Jaki vjetar mogao je upropastiti sve dosad učinjene napore na gašenju šumskog požara. Srećom u toku noći palala je u planini kiša koja je pomogla da se konačno u Dinari likvidira višednevni šumski požar. (m)

IZ SSRN drniške općine

Predizborna aktivnost

Statut Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije određuje da se redovne izborne konferencije održavaju jedanput u dvije godine, a kako smo mi po sljedećoj godišnjoj sastanku naših organizacija održali tokom septembra i oktobra 1960. godine, to ovih dana stojimo pred održavanjem redovnih godišnjih, izbornih konferencija. Tim je riječima započeo svoje izlaganje Ivica Pampušić, tajnik Općinskog odbora Socijalističkog saveza u Drnišu.

Kao pozitivnu novost u radu organizacija SSRN, on je u prvom redu istakao da su se ovogodišnje pripreme odvijale neposredno i permanentno »dolje«, na terenu, a ne kao što je dosad bio običaj, »gore«, u općinskom centru. Brojnim sektorskim savjetovanjima, kao najsigurnije orijentacijske tačke poslužili su materijali III plenuma Glavnog odbora SSRN Hrvatske. Poslije brižljivo provedenih predizbornih priprema, zaključeno je da 73 podružnice održe svoje godišnje sastanke do konca ovog mjeseca, 22 mjesne organizacije do 15. oktobra, a prikidan datum u prvoj polovici novembra bio je rezerviran za općinski konferenciju.

U predizbornom periodu razdane su sve novosti koje su Statutom unesene u izbornu tehniku podružnica. Kao balast uočena je glomaznost i neelastičnost većine odbora mjesnih organizacija, Oklaj, Siverić, Miljevci i Drniš, pored odbora s 25 članova u projektu, imali su i sekretarijate. Sada će se birati najviše do 15 članova, a teži se za prosjekom od 9 do 11 članova u rukovodstvu mjesnih organizacija.

Teme o kojima treba da delegati raspravljaju na općinskoj konferenciji sugerirat će se već na sastancima mjesnih organizacija, pa čak i podružnica, a dobro će doći i sugestije društvenih organizacija. Teme za godišnje sastanke mjesnih organizacija predlagat će i sekcije.

Poslije nove teritorijalne podjele općina, nova drniška komuna ima preko 18.000 članova Socijalističkog saveza, a to čini oko 75 posto ukupnog broja birača. To je velika snaga, koja kada se razapljava i pokrene, može da preobradi naš kraj u rekordno kratkom vremenu i riješi naš brojni poteskoča — zaključio je Ivica Pampušić.

— c —

CISTERNA U LJUBOTIĆU, A STRUJA U MATASIMA

Dva sela u Promini samoinicijativno su riješila dva važna problema: Ljubotićani su provajli iz koje se prije vadio boksit preuredili za cisternu, a Matasi su u svoje kuće uveli električnu rasvjetu. Sada je u Promini još neelektrificiran ostao samo Bogatić.

— c

Prestanak službepo sili zakona

Privredne organizacije, organi i ustanove u pravilu su zadzavali na radu službenike koji su ispunili uvjete za osobnu mirovinu, često bez obzira na njihovu stručnost ili potrebu posla. Takova praksa se pomoću mijenja izmjenom čl. 70. Zakona o mirovinskom osiguranju. Naime, odlučeno je da se s osiguranikom, koji je ispunio uvjete za punu osobnu mirovinu, a kojem se i dalje zadzavalo na radu, produži radni odnos posebnim rješenjem ili pismenom sporazumom. Tim propisom je također regulirano da se vrijeme provedeno na radu nakon ispunjenja uvjeta za mirovinu računa za povećanje mirovine (povećana puna mirovina) samo ako je takav osiguranik ostao raditi na istom poslu ili na poslu iste ili više kategorije nego je radio do tega vremena. Time se nekako garantirala potreba i stručnost posla. Međutim, i to je kratko trajalo. Najnovijom izmjenom Zakona o javnim službenicima koja stupa na snagu 1. VIII t. g. ova i slična pitanja još su rigoroznije regulirana. Službeniku prestaže služba po sili zakona između ostalih slučajeva i kad ispunili uvjete za osobnu mirovinu, dok je prije toga služba prestaala kad je osobna mirovina ostvarena.

Ovom odredbom rješava se jedno vrlo značajno pitanje u našem službeničkom sistemu u današnjim prilikama. Ne ostavlja se, naime, više na volju starješina da službenika, koji su ispunili uvjete na osobnu mirovinu, zadzavaju i dalje na poslu, kao što je to do sada bilo pravilo. Isto tako ne ostavlja se na volju samih službenika da li će podnijeti zahtjev na mirovinu kad ispunjeni zahtjevi s obzirom da služba prestaže čim su uvjeti za mirovinu ispunjeni, ili kako se to druge kaže, po sili zakona. Postavlja se jedino pitanje, da li služba prestaže kad su ispunjeni uvjeti za bilo koju osobnu mirovinu ili za određenu osobnu mirovinu. I tu nejasnoču objasnilo je najnovije uputstvo za provedbu zakona. Služba prestaže samo u slučajevima ispunjenja

Iznimka je učinjena za nastavno i odgojno osoblje. Ako bi, naime, takvu osobu trebalo razrješiti od dužnosti u toku trajanja školske godine, školski odbor može u interesu nastave odlučiti da se razrješenje odgoditi najdalje do školske godine.

Umirovljeni službenik nema pravo na otpreminu. S ovakvom osobom ne može se u nikakvom slučaju zasnovati redovni radni odnos u službama na koje se primjenjuju propisi o javnim službenicima. Međutim, oni se mogu uzimati kao honorarni službenici ako se radna mjesta ne mogu popuniti redovnim službenicima, ako su radna mjesta ostala upražnjena zbog odlaska službenika na liječenje, stručno usavršavanje, školovanje i slično. U navedenim slučajevima ove se osobu uzmaju na rad s punim radnim vremenom ali je prethodno potrebno da to suglasnost komisije za službeničke poslove, a ukoliko ta suglasnost nije data ne može se zadzavati na poslu s punim radnim vremenom.

Kod slučajeva zatečenih na poslu na dan 1. VIII t. g. postupiće se uglavnom na isti način.

Službenici koji ispunjavaju uvjete na mirovinu donijet će se rješenje o prestanku službe, a razrješenje će se izvršiti kad pomenuto rješenje o prestanku službe postane konačno u postupku. Za one službenike koji su ostvarili pravo na mirovinu i rade kao honorarci punim radnim vremenom treba pribaviti suglasnost komisije za službeničke poslove, u ukoliko se suglasnost ne dobije, služba će im se otkašati s otkaznim rokom od mjeseca dana. I službenici koji su do 1. VIII ispunili uvjete na mirovinu (a nisu je još ostvarili) mogu se i po ostvarenju prava na mirovinu zadržati na poslu ako se dobije prethodno suglasnost komisije za službeničke poslove narodnog odbora, u kojem slučaju se zaključuje poseban ugovor o honorarnoj službi. Za honorarni rad sa skraćenim radnim vremenom nije potrebna nikakva suglasnost, nego ugovorni odnos između starještine i službenika.

I. Ramljak

U navedenim slučajevima obavezan je podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava na mirovinu nadležnom zavodu za socijalno osiguranje. Uz zahtjev prilaže rješenje o prestanku službe, svome starješini podnosi dokaz da je podnio zahtjev za mirovinu. Službenik ostaje na radu dok se ne doneše rješenje o pravu na mirovinu i sve dok to rješenje u postupku ne postane konačno. Nakon toga starješina razrješava službenika od dužnosti, zapravo razrješenje treba učiniti u roku od mjesec dana od dana kada zavod za socijalno osiguranje javi da je rješenje o mirovini postalo konačno.

I. Ramljak

Kapetan bojnog broda Josip Žužul:

STVORENA SAVREMENA MORNARICA

(Svršetak)

Pošto je Jugoslavenska mornarica imala zadatku da u sklopu operacija IV armije, kojoj je bio povjeren front uz more, uzme puno učešće u tim operacijama, to su Pomorskoj komandi Sjevernog Jadrana bile dodjeljene gotovo sve raspoložive borbene snage i sredstva mornarice, a komanda Sjevernog Jadrana operativno je bila potčinjena komandi IV armije. Ostalim pomorskim komandama ostavljene su samo najnužnije snage i sredstva radi obdrane obale, pomorskih komunikacija i pomorskog prometa na njima

U području Pula - Lošinj - Rijeka, Nijemci su u to vrijeme raspolagali s oko 50 ratnih brodova koje su uglavnom upotrijabljivali za osiguranje prometa na moru. Zbog teške situacije neprijatelja koju su mu nametale naše pomorske snage uz izvjesnu pomoć Savremeničnika na moru i u zraku, Nijemci su da bi spriječili prodor u Kvarner, Kvarnerić i Riječki zaliv cijelokupno poduzeće ministrali velikim brojem morskih mina koje su branili uglavnom obojskom artiljerijom. Iako nam je time nametnuta dosta teška situacija za izvođenje opsežnih zadataka u predstojećim kombinovanim operacijama, naše snage na moru uspješno su obavile povjereni zadatke, bez obzira što nisu raspolaže sa specijalnim jedinicama za čišćenje minskih polja i slično.

U oslobođenju otoka predviđeno je izvođenje većih desantnih operacija. Težište djelovanja na moru u osiguranju ukreavanja, prevoženja i iskrčavanja desanta vršila je naša mornarica. Od kopnenih snaga u tim desantima bilo je predviđeno da učeštuju jedinice 9. i 26. dalmatinske divizije, Kvarnerski odred sa Kvarnerskim pomorskim sastavom.

20. marta otpočela je ofenziva jedinice IV armije na kopnu i otočnom arhipelagu i po oslobođenju Bihaća započeo je napad na Gospic i Karlobag, sa jedno-

vremenim iskrčavanjem na otok Pag. Desant na otok Pag, vršen je u tri desetine kolone naše mornarice koje su prevoze jedinice 3. dalmatinske brigade, dva bataljona mornaričke pješadije i dvije artiljerijske baterije. Iskrčavanje je vršeno na tri rejona uvala Dinjiška, Nova Povljana i luka Simuni. Ukupno je prevezeno i iskrčeno oko 1850 vojnika. Početak iskrčavanja bio je predviđen za 4. aprila 1945. godine, koje je potpuno i planski izvršeno. Nakon iskrčavanja naše kompune jedinice uz pomoć mornarice istoga dana oslobođene su Novjalu, a Pag idućeg dana pred večer. U ovoj operaciji uništeno je oko 350 neprijateljskih vojnika. Poslije oslobođenja otoka Krka pristupilo se oslobođenju otoka

Dio druge etape prve armijske operacije na otočnom arhipelagu otpočeo je napadom na otok Krk na kome je neprijatelj imao utvrđene garnizone u Omišlju, Krku, Malinskoj, Baški, Staroj Baški i Puntu, čija ukupna jačina je iznosila oko 500 vojnika i 15 topova kalibra 47-90 mm.

Za oslobođenje otoka Krka bile su odredene jedinice 26. divizije i mornaričke pješadije. U ovoj desantnoj operaciji iskrčeno je 3900 vojnika ujutro 17. aprila, tj. sa zakašnjenjem od 24 sata. Ovo zakašnjenje je uslijedilo zbog jakih bura. Istog dana otok je bio potpuno oslobođen.

Poslije oslobođenja otoka Krka pristupilo se oslobođenju otoka

Lošinja i Cresa. Neprijatelj je nejednakom raspoređio svoje snage na ovim otocima. Tako je on jako gnezdonjeno sjeverni dio otoka Cresa, a naša slavna ratna mornarica stvorila osnovnu bazu za svoj daljnji razvoj, kao i za razvoj cijelog pomorskog pomorstva i naše socijalističke pomorske privrede.

Poslije oslobođenja naša mornarica je pred sobom imala vrlo odgovorne i krupne zadatke. Ocupator je ostavio pravu pustotu. Uz pljačku nacionalnih dobara, on je porušio gotovo sve instalacije u našim lukama i primorskim naseljima.

Naš kadar s kojim je trebalosje ovo sanirati i otpočeti dalje graditi imao je uz dobro volju samo ogromno ratno, ali ne i tehničko iskustvo. Trebalo je čim prije stručno i tehnički sposobiti kadrove. Naš vojno-pomorski kadar kao što je ranije se puno poleti i žara, smjelosti i odvažnosti, a slijedeći dan tj. 21. aprila i utvrđenja na sjevernom dijelu otoka Cresa bila su potpuno likvidirana. Time su stvoreni ulaskovi za napad i iskrčavanje naših snaga u Istru.

Oslобodenje Istre otpočelo je iskrčavanjem jedinica 9. divizije i mornaričke pješadije Kvarnerskog odreda. Iskrčavanje na I-

Što donosi novi broj zbornika „Diadora“?

Nedavno izašli iz štampe drugi svezak »Diadora« zbornika Arheološkog muzeja u Zadru donosi, između ostalog, i nekoliko rasprava s područja arheologije koje se odnose na Šibenik i okolicu.

U napisu »Tragovi kulturnog sahranjivanja u neolitu jadranske oblasti Alojza Benac se osvrće na grobove djece otkrivene na Danilu, a Josip Korošec u raspravi »Nek pitanja oko neolita u Dalmaciji« govori o kulturni mladeg kamennog doba na Danilu koja je po tome naselju dobila naziv Dalmatinske kulture, jedne od starijih u neolitu, Mate Šušić u raspravi »Municipium Varvariae« analizira postanak i opseg drevnog Bri-

bira u ilirsко-rimsko doba. Stara Varaždin bila je, prije Skradina, središte značajne oblasti Labinata, koja je prema novijim istraživanjima prelazila Krku i obuhvaćala i Prominu. Kustos Muzeja

grada Šibenika prof. Ante Ratković u članku »Nekoliko novih ilirskih epigrafičkih spomenika« objelodanju devet u posljednje vrijeme otkrivenih ploča sa natpisima sa Danila.

Obavijest

PREŽIVJELIM BORCIMA I, II I III DALMATINSKE PROLETERSKE BRIGADE

Dana 2. i 3. novembra 1962. godine održat će se u Šibeniku jubilarna proslava 20-godišnjice formiranja dalmatinskih proleterskih brigada.

Pozivaju se preživjeli borići I, II i III dalmatinske proleterske brigade, te borce iz Dalmacije koji su u vrijeme formiranja prvih dalmatinskih proleterskih brigada, IV i V crnogorske proleterske brigade, III sandžačke proleterske brigade, III i V bosanske proleterske brigade, X hercegovačke proleterske brigade i I hrvatske proleterske brigade.

1. tačna adresa stanovanja

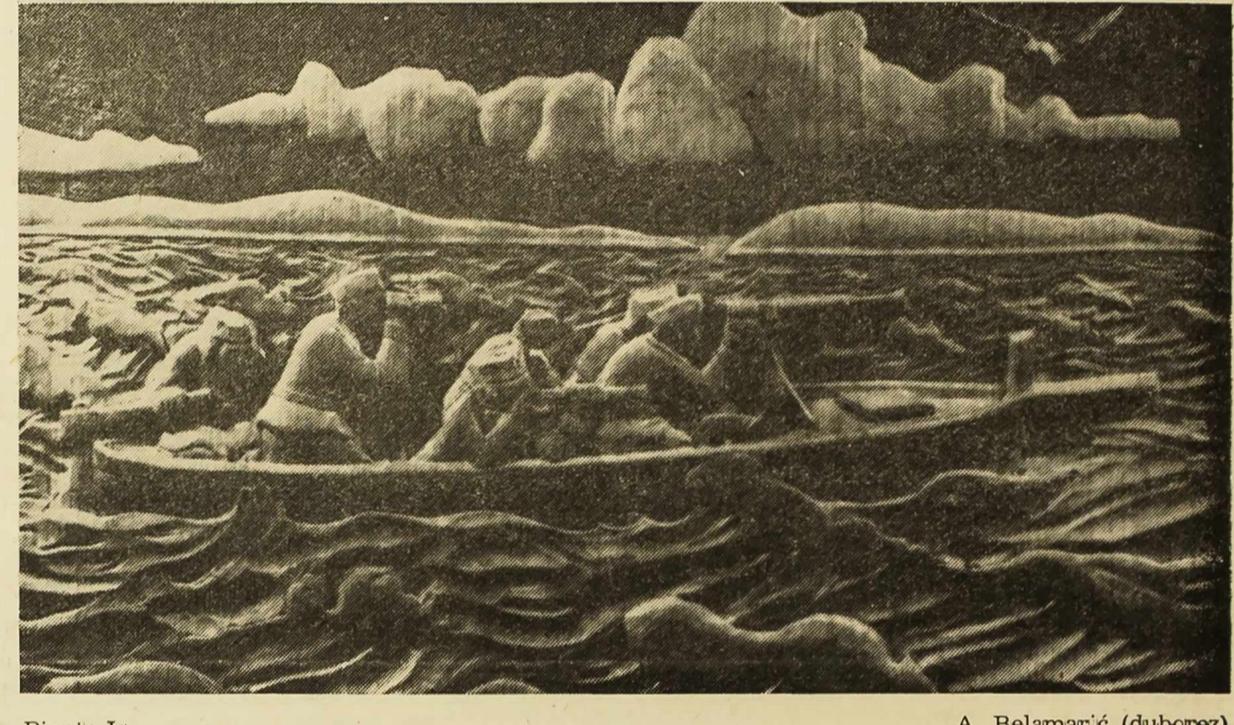
2. u kojoj se od navedenih jedinica nalazio u vrijeme formiranja prvih dalmatinskih proleterskih brigada 1942. godine

3. da li će za vrijeme proslave imati osiguran smještaj.

Podaci su potrebni radi slanja poziva, programa i ostalih informacija u vezi proslave.

Umoljavaju se drugovici i drugarice da podatke dostave na adresu: SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBODILOČAKOG RATA KOTARA ŠIBENIK - Borisa Kidrića 31/I.

ODBOR ZA PROSLAVU

»Pionir I«

A. Belamarić (duborez)

starski poluotok je zbog specifičnosti obale i načina odbrane neprijatelja, naših mogućnosti i ranjivosti iskustava predviđeno umjesto dodatašnjih desantnih kolona po ešalonima. Iskrčavanje je vršeno u tri ešalona, a otpočelo je 24. septembra, na dnevne predstavama, sva mjesto u kinu Doma JNA bila su ispunjena gledaocima iz Knina i okoline. Interes za film »Kozara« bio je velik kako među građanstvom, tako i među seoskim stanovništvom. Zapaženo je prisustvo redovnih paljih borača, čak i poljoprivrednih radnika s ekonomije u Radučiću. (m)

starski poluotok je zbog specifičnosti obale i načina odbrane neprijatelja, naših mogućnosti i ranjivosti iskustava predviđeno umjesto dodatašnjih desantnih kolona po ešalonima. Iskrčavanje je vršeno u tri ešalona, a otpočelo je 24. septembra, na dnevne predstavama, sva mjesto u kinu Doma JNA bila su ispunjena gledaocima iz Knina i okoline. Interes za film »Kozara« bio je velik kako među građanstvom, tako i među seoskim stanovništvom. Zapaženo je prisustvo redovnih paljih borača, čak i poljoprivrednih radnika s ekonomije u Radučiću. (m)

Sagledavajući važnost mora, mornarice i pomorske privrede, naša ratna mornarica je u poslijeratnom periodu izrasla u savremenu pomorsku snagu koja je u svojim brodogradilištima i institutima s vlastitim kadrom osvojila izradu svih klasa brodova i naoružanja koji su nam, po našim konceptcijama, upotrebe, potrebnai za obranu našeg slobodnog mora.

Pored vlastite izgradnje i usavršavanja naša ratna mornarica je u poslijeratnoj izgradnji dala veliki doprinos i pružila dragocjenu pomoć stanovništvu priobalnog, a posebno otočnog pojasa. Preko 13,5 milijuma dobrovoljnih radnih sati dali su pripadnici naše Ratne mornarice na obnovi politika informbirovske zemalja. Bazirajući svoj dalji razvoj na iskustvima narodnooslobodilačkog rata i materijalnim mogućnostima naše zajednice, naša Ratna mornarica je u poslijeratnom periodu izrasla u savremenu pomorsku snagu koja je u svojim brodogradilištima i institutima s vlastitim kadrom osvojila izradu svih klasa brodova i naoružanja koji su nam, po našim konceptcijama, upotrebe, potrebnai za obranu našeg slobodnog mora.

Ona je u svojim redovima sposobila nekoliko desetina hiljada raznih stručnjaka koji su danas aktivan uključeni u našu socijalističku privredu. Teško je nabrojiti što su sve pripadnici naše Mornarice uz svoje zadatke i obaveze dali za našu socijalističku zajednicu.

Ukupna vrijednost raznih doprinosi Ratne mornarice našem narodu prelazi 25 milijardi dinara. Iz ovoga se vidi da je naša Ratna mornarica nastavila svoje svijetle tradicije i u mirnodobskoj izgradnji i da je neraskidivo povezana sa svojim narodom.

Danas naša zemlja raspolaže sa savremenom ratnom mornaricom opskrbljenoj svi potrebnim klasama i tipovima ratnih brodova i plovnih sredstava opremljenih sa savremenom tehnikom i naoružanjem. Sve ono što nam je neophodno potrebno za uspješno vođenje odbrambenog rata na moru, naši radni ljudi to izgraduju za našu mornaricu u vlastitim socijalističkim zavodima, brodogradilištima i radionicama, što predstavlja stalnu vrlo jaču potencijalnu snagu naših oružanih snaga uopće.

Iz izloženog se vidi da danas zaista postoje svi objektivni i subjektivni faktori koji nedovoljno govore, da naša Ratna mornarica u zajednici s ostalim vidovima oružanih snaga može u potpunosti izvršiti svoje zadatke i opravdati povjerenje koje s pravom uživa u vlastitom narodu, a posebno kod našeg vode i učitelja druge Tita.

Aktivna omladina

Od posljednje godišnje konferencije aktivnost omladine u TLM vidno je porasla i sada djeli nekoliko ogranačaka omladinskih sekcija i aktiva. Jedan od najaktivnijih je Klub mladih proizvođača koji ima preko 70 članova. On je podijeljen na tehničku, ekonomsku i grupu radničkog samoupravljanja. Sve grupe rade samostalno i glavni predmet njihovog rada jeste ispitivanje nedostataka u procesu proizvodnje i samoupravljanja.

Ideološko-političkom uzdizanju omladine posvećena je velika pažnja. Održano je niz predavanja o najaktuuelnijim temama, pa su se i omladinci pojavljivali kao predavači.

Među izrazito aktivne grupe spada i dramska sekcija, koja je imala nekoliko zapoženih nastupa u gradu i okolnim mjestima. Preko ove sekcije i na neke druge načine, Tvornički kombinat Narodne omladine pomaže kulturnu i sportsku djelatnost omladine u mnogim selima. Tako je za Dan mlađosti organizirano međuseosko takmičenje u sportu i kulturno-zabavnom životu.

Ferijalna družina sve do ove godine je bila vrlo aktivna i priredovala mnogobrojne izlete i logorovanja, ali je ove godine došlo do osjetne stagnacije u njezinom radu.

Sahovska sekcija je i nadalje među najboljim organizirana. Ona je oduvijek prednjačila i u ovoj godini je postigla najviše uspjeha. Uopće, sportska aktivnost u ovoj godini je daleko veća nego

u proteklom. Odigrane su mnogo brojne nogometne, rukometne i odbokaške utakmice. U rukometnom turniru ekipa TLM osvojila je prvo mjesto.

Omladina je također učestvovala i u lokalnim radnim akcijama. Najznačajnija je bila svakako na dovršenju Parka strijeljanih na Subićevcu. Pored toga vršeno je pošumljivanje tvorničkog kruga i sakupljanja aluminijskih otpadaka.

Važno je napomenuti da pored svih ovih aktivnosti Tvornički komitet vodi naročitu brigu o suradnji i uspostavljanju veza s omladinskim organizacijama i drugim kolektivima. Tako je organizirana posjeta tvornici »Janko Gredelj« u Zagrebu i brodogradilištu u Splitu. Svakako je potrebno istaknuti da veći broj omladinaca iz ovog kolektiva živi na selu i ne može aktivno učestvovati u radu omladinske organizacije. Njihova djelatnost stvorila se na učestvovanju na sastancima na kojima se tokom godine raspravljalo o problemima proizvodnje, pridržavanja radne i tehnološke discipline, o smanjivanju škarta. Naročito su bili aktivni diskutanti koji su na proizvodnim sastancima tražili da se omogući efektivna proizvodnja kroz čitavo radno vrijeme. Jednom riječju, zahtjevali su da sve službe normalno i savjesno posluju, kako ne bi dolazilo do zastoja u radu.

Z. Petković

Omladina TLM »Boris Kidrič« na izletu u Splitu

Jedan aktuelan problem mladih radnika

Stanovi za samce

Šibenik se sve više širi. Broj stanovnika raste. Nove stambene zgrade se i dalje grade, a jedan problem ostaje neriješen. Radi se, naime, o gradnji stanova za samce.

U šibenskom industrijskom bazenu radi više od dvije tisuće radnika-samaca, ali za njihove potrebe ne postoji u gradu potrebna stambena zgrada.

Pitamo se onda gdje oni stanuju.

Samci stanuju po privatnim kućama, u prilično slabim sobama, gdje ih spava čak po trojica

i više. Nije rijecik slučaj da samci spavaju i u vlažnim kabinama. Sasvim je razumljivo da se ovakvo nehumanjko stanovanje negativno odražava na njihovo zdravlje i radne sposobnosti.

Mnogo se napravilo obiteljskih stanova i sada bi trebalo pokušati s izgradnjom stanova za samece u našem gradu.

S tim u vezi prošlih dana u gradu je boravio član CK NOH-a i član Republičkog odbora sindikata Hrvatske drugi Miloš Gračanin koji je razgovarao s članovima Općinskog komiteta NOH-a Šibenik i predsjednicima omladinskih organizacija, kako bi i na koji način počeli prikupljati sredstva za gradnju stanova za samece.

Zalaganjem vlasti, privrednih organizacija i omladine jedino je moguće da se taj problem riješi. Privredna poduzeća bi trebala iz fonda zajedničke potrošnje (dijela za stambenu izgradnju) izdvajati izvjestan dio sredstava za gradnju stanova za samece. Ta sredstva bi sva poduzeća trebala udružiti u jedan fond i tako zajedno učestvovati u izgradnji. Komuna bi također trebala dati jedan dio sredstava.

Ovi stanovi za samece (hoteli) vrlo dobro su se pokazali u drugim gradovima.

Ne preostaje ništa drugo nego da već sada počнемo raditi na pronalaženju sredstava i odmah predemo na akciju.

D. K.

Literarna grupa osnovne škole »Simo Matačulj«

Utisci iz Poljske

S grupom jugoslavenskih omladinaca nedavno je drug Ante Milošević boravio petnaest dana u Poljskoj kao gost Saveza socijalističke omladine Poljske. S obzirom da su susreti i razmjene mišljenja sa stranim omladincima, pogotovo iz socijalističkih zemalja, vrlo interesantni i poželjni, obratili smo se drugu Miloševiću s nekoliko pitanja i zamolili ga da za naše čitaće iznese neke od najinteresantnijih utisaka i susreta iz Poljske.

Kakvog je karaktera, druže pama stranih zemalja koje su tada boravile u Poljskoj. Tako smo na primjer uspostavili prijateljstvo s grupama kubanske, sovjetske, talijanske i njemačke omladine. Pored toga, predviđena je bila posjeta kulturnim znamenitostima na području čitave Poljske. A bilo je dosta i zabavnog programa.

Što vas se najjače dojavilo s putovanja po Poljskoj?

Svakako posjeta zloglasnom logoru Aušvitu u kojem je za vrijeme drugog svjetskog rata spajljeno gotovo pet milijuna ljudi raznih nacionalnosti, a među njima je bilo dosta i Jugoslavena. Logor je sada pretvoren u muzej kako opomena čovječanstvu da više nikada ne započne samoubilački rat. Najviše me potresao momen-

nat kada smo ušli u jednu prostoriju u kojoj se nalazila odsječena kosa logoraša, pretežno djece.

Kakvi su vaši utisci o životu i radu poljske omladine?

Gledano s političko - organizacionog stanovaštva, treba svačaku napomenuti da u Poljskoj postoje u stvari tri omladinske organizacije i to po slojevima: u prvu spadaju daci i studenti, u drugu radnici i u treću seoska omladina. S druge strane, iz svakog kontakta i razgovora zračila je težnja za suradnjom s drugim omladičkim organizacijama i svestrano ulaganje naporu za očuvanje svjetskog mira. Postojava i stalno razvijanje duha mira i ljubavlji kod poljske omladine je posve jasno kada se sjetimo strahota koje je njihova zemlja preživjela, o čemu najrječitije govore logori i varšavska židovska četvrt — Get.

Jeste li možda uočili neke bitne razlike u životu i radu između naše i poljske omladine?

Osim u razliku nismo mogli uočiti, izuzevši već spomenute organizacione. Naprotiv, postoje mnoge sličnosti u nastojanjima naše i poljske omladine. Naročito to dolazi do izražaja u ozbiljnem shvaćanju današnje političke situacije i velikog nastojanja da svojom zemljom pomognu što je moguće više.

Pored posjeta Poljskoj naša omladina često odlazi u Sovjetski Savez, Čehoslovačku, Mađarsku, Bugarsku, UAR, a i njihove grupe uzvraćaju posjete. Predstavnici šibenske omladine dosada su posjetili Istočnu Njemačku i Poljsku, a vjerojatno će jedna grupa naših omladinaca iduće godine posjetiti Sovjetski Savez.

— mi —

OMLADINSKE KONFERENCIJE DO KRAJA LISTOPADA

Na posljednjem plenumu Općinskog komiteta narodne omladine, odlučeno je da se godišnje konferencije u omladinskim organizacijama na općini Šibenik i bivšim općinama Primošten, Vodice i Tijesno održe do kraja mjeseca listopada. Općinska konferencija će se vjerojatno održati 25. studenoga.

Plenum je kooptirao u Općinski komitet NOH-a po dva člana iz bivših općina.

JOSIP GABRIĆ PREDSJEDNIK OPĆINSKOG KOMITETA NARODNE OMLADINE

Na posljednjem Plenumu općinskog komiteta Narodne omladine Hrvatske Šibenik razriješen je dužnosti dosadašnji predsjednik Općinskog komiteta drug Ante Milošević. Za novog predsjednika izabran je drug Josip Gabrić, dosadašnji sekretar Kotarskog komiteta Narodne omladine Šibenik. Drug Milošević je otišao na dužnost tajnika Općinskog odbora SSRN Šibenik.

— J V —

ZA RAZNOLIKU SPORTSKU AKTIVNOST NA SELU

Sportska aktivnost naših sela, naročito na drniškoj općini, prilično je siromašna. Ukoliko je omladina i zaинтересirana za bavljenje sportom, onda je taj interes skoro uvijek usmjeren samo prema nogometu. A to je prilično slaba orientacija. Kod omladine na selu trebalo bi razvijati smisao i ljubav i prema ostalim granama sporta kao što su košarka, obojka i rukomet. Pogotovo zbog toga, što iziskivaju manje materijalne potrebe.

Inače, bavljenje raznorodnim sportovima i sportskim igrama bolje utječe na fizičko i psihično formiranje mladog čovjeka. Brigu o bogatijem sportskom životu na selu morao bi svakako preuzeti na sebe Općinski komitet Narodne omladine.

N. Lucić

Iz Danila Gornjeg

Opet najbolji

Omladinska organizacija Dani-vota omladina je mnogo učinila la Gornjeg, koja je nosilac prelazne zastavice Općinskog komiteta NOH-e Šibenik, kao najbolja omladinska organizacija na općini održat će svoju godišnju konferenciju 30. IX. Omladinci i omladinske ovog mjesto radili su marljivo tokom čitave godine, aktivno se zalažući da bi prelazna zastavica ponovo »doputovala« u njihovo mjesto. O njihovoj aktivnosti moglo bi se dosta pišati, zaslužili su da se o njima kaže sve najbolje. Svojim radom stečeli su simpatije mještana, susjednih organizacija i tvorničkog komiteta Narodne omladine u Ražinama, koji smatraju ovu organizaciju najboljom od svih s kojima omladina TLM suraduje.

Inače, Danilari ove godine nisu išli za kvantitetom aktivnosti, već za kvalitetom.

Na polju kulturno-zabavnog ži-

(Nastavak na 3. strani)

POČELA NASTAVA NA VIŠOJ RADNIČKOJ ŠKOLI

U ponedjeljak, 17. IX., počela je nastava na Višoj radničkoj školi u Šibeniku. Škola i ove godine radi sa dva semestra. Za upis u prvi semestar prijavila su se 24 kandidata. Na ispitu je zadovoljilo dvadeset kandidata i oni su svi upisali u prvi semestar. U treći semestar upisalo se 26 polaznika koji su s uspjehom završili drugi semestar u ljetnom roku.

U nedjelju, 23. IX., počinju i prvi diplomski ispit na ovoj školi. Tada polaze prva grupa od sedam kandidata i to će biti prva generacija koja je završila školovanje na Višoj radničkoj školi.

Likovna grupa osnovne škole »Simo Matavulj«

Aktuelne teme

Omladinske kavane

Opet najbolji

Pomalo čudan naslov, zar ne? Čudno je i ono što se tza njega krije. Ali je, vjerujte, istinito. Ovoj temi piše sovjetski časopis »Mladi komunist« i mi ćemo vas upoznati s njom.

Dakle. Mnogobrojne sovjetske gradske omladinske organizacije, naročito u posljednje vrijeme, su očene su s problemom: na koji način i gdje omogućiti mlađom čovjeku koji je danju radio za strugom, u kancelariji ili školi da se zabavi i provede slobodno vrijeme.

U ovom pitanju ujedno je nikla i klica ideje o osnivanju omladinskih kavana, kavana-klubova, koje će služiti za susrete i zabavu omladine. Počelo je ljeta 1961. godine. Tada je nekoliko mlađih arhitekata došlo u Timirjazevski rejkom moskovskog komsomola i predali su projekt nove kavane. Prijedlog je primljen s oduševljenjem i uskoro su radovi otpočeli. Nakon četiri mjeseca kavana je primila prve svoje mlade posjetioce, kavana zvučnog imena »Aelita«. Kavanom rukovodi savjet od dvadeset ljudi i oni se brinu o cijelokupnom kulturnom i odgojnog radu. Njihov osnovni zadatak jeste: privući ljude, raznodići ih, stvoriti prijatelu i zabavnu atmosferu, omogućiti mlađim ljudima da se nadu i porazgovore s istaknutim političarima, radnicima, naučnicima i pjesnicima.

Tako je to počelo. Dosada su u Moskvi otvorene već tri omladinska kluba-kavane »Maladjožnoje«, »Aelita« i »Ekspremt«. Evo kako izgledaju večeri u tim kavama.

Navijači kluba »Spartak« našli su se sa svojom momčadi, njenim trenerima i rukovodicima. Drugi put gost je bio poznati režiser Donski i veče je proteklo u vrlo vatrenom i interesantnim diskusijama.

sijama o problemima suvremenog filma. Treći put su došli majstori umjetničke fotografije, četvrti put pjesnici i tako svake večeri vedri i zanimljivi susreti mlađih sa svjetom i ljudima koji ih okružuju i kojima se dive, koje vole. Prisustovanje susretima i priredbama u kavani je besplatno.

Pojavili su se i protivnici ovakvih kavana. Oni naročito napadaju atmosferu koja vlada u ovim klubovima. Boje se da se sovjetska omladina ne zarazi štetnim utjecajima. Ali o tome posebnu brigu vodi savjet kavane. U njemu su sve dobri i zreli omladinci i rukovodioci koji neće dopustiti pojavu takvih utjecaja.

Osnivači ovakvih kavana idu za tim da se mlađi čovjek u njima osjeća kao kod svoje kuće. Da tamo može ručati, večerati, sasta-

ti se s prijateljima, porazgovarati s umjetnicima, zaigrati šah.

Također je značajna uloga povjerenja i posluži u takvim kavama. I oni su odgovitljivi i to vrlo aktivni i sposobni

U Sovjetskom Savezu se već razmatra mogućnost otvaranja kavana - klubova prema interesiranju, sklonostima, životnoj orijentaciji. Pa se tako predviđaju kavane za šahiste, matematičare, pjesnike — Sada je na redu najprije omladina i samo do kraja ove godine, kako piše list, bit će otvoreno još dvadeset omladinskih kavana.

Nadamo se, da ćemo se uskoro i mi u našem gradu sastajati, ako ne u omladinskoj kavani, a ono bar u omladinskom domu o kom se još podavno govori.

— mi —

(Nastavak sa 2. strane)

folklornih spletova. Poslije predstave organizirana je omladinska zabava. Članovi tvorničkog komiteta iz Ražina pohvalno su se izrazili o ovoj izvedbi.

Dramska sekcija će uskoro posjetiti Perković, Kraljice i Konjevrate.

Ni ideološko-politički rad omladina nije zapostavila. Danilска omladina često navraća u Narodno sveučilište. Traže predavače i prikazivanje filmova u Danilu. Trbinja mlađih izlazi im u susret i održavaju se u Danilu često predavanja koja danilska omladina rado posjećuje. Ali oni su se i sami postarali da osnuju marksistički klub pod nazivom »Klub daka«, koji baš sada uspješno radi. Za predavače je uglavnom angažirana srednjoškolska omladina.

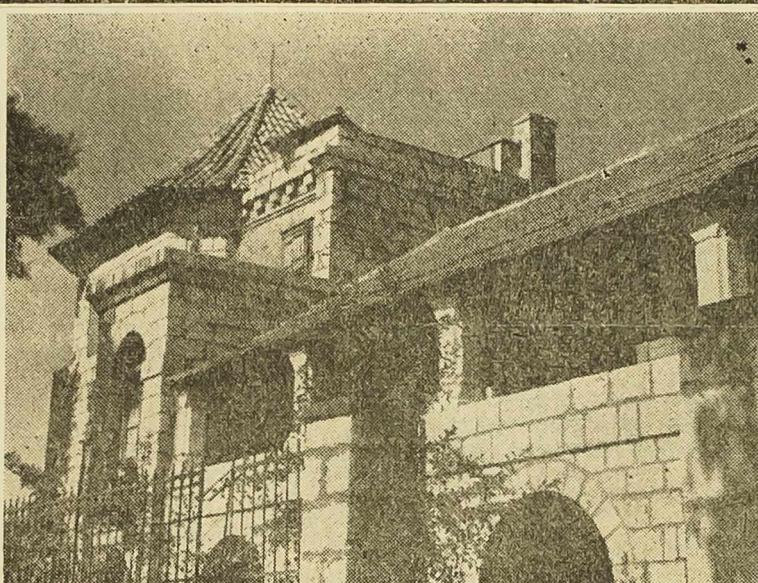
Sportski život omladine u Danilu je na zavidnoj visini. Oni vole nogomet, šah i streljaštvo. Baš zbog toga oni često igraju nogometne utakmice, organiziraju šahovske turnire i meduseosku streljačku natjecanja.

Ferialna družina koja djeluje u Danilu često organizira partizanske marševe uz značajnije datume. U čast Dana ustanka ferialna družina je organizirala izlet na Šubićevac i Tromilju, prilikom otkrivanja Parka strijeljanih.

Na lokalnim radnim akcijama omladina je dala više tisuća dobrovoljnih radnih sati. Uredili su nogometno igralište, popravili školski krov, okrečili školu itd. Također su učestvovali u izgradnji Parka strijeljanih na Šubićevcu.

U Danilu su svi optimisti. Svi govore: »Zastavica će ponovo biti naša. Da li će biti tako? Vidjet ćemo —

J. Vučenović

Otavice - kuća Meštrovićeve rodbine

Stazama Meštrovićeve mladosti

Desno od Drniša, kuda skreće već postavljena električna instalacija, a s druge djeca ne moraju više pješačiti kilometrima. Kad navratite u tu školu da bude malo interesantnije, naići ćete na mlađog učitelja Slobodana i razgovor će uskoro početi o životu i pjesmama. Ako je slučajno nedjelja, nemojte se začuditi kad na školskoj terasi ugledate veliku gomilu mlađića. Budite sigurni da oni slušaju prenos i vatremono navijaju. Za koji dan neće se više oni morati okupljati oko školskog tranzistora, moći će i u svojim kućama uključiti već nabavljene radio-aparate.

Da se vratimo malo nazad, na briješ za koji se tačno ne zna kojem selu pripada. Vrh briješa je obrastao borovom šumom i simbolično da bude bliži visinama, na njemu se izdiže jednostavno, ali čvrsto kupolasto zdanje Meštrovićev mauzolej. Kad se penjete do njega dugim redom stepenica možete razmišljati i o prolaznosti, ali se nećete moći oteti dojmu da u svakoj stvarčici i po-pone do Mauzoleja, njene oči se kroz sela stopama Meštrovićeve rezultat napora s jedne strane je kretu na koji tuda nailazite po-

stoje nešto trajno i uvušeno. Na prosto vam se čini da je svaki predmet tu na toj tromedi podno Svilaje dotakla i ovjekovječila Meštrovićeva ruka. Možda se to najviše osjeća na ljudima. Na njihovim oštrim profilima koje je umjetnik istrgao iz svakodnevnog i pretvorio u vječni život na svojim kipovima. Dok o tome razmišljate već ste na vrh stepenica. I naprosto vas zapanjuje dnostavnost Mauzoleja. Čak ni unutra nema neke kićenosti. Ne-ma tu baroka. Tu je život, kakav je i u tim selima, možda samo s malo više mistike i simbolike. Umjesto dekoru tu čete skoro sva-kog dana, naročito nedjeljom, naći Ivanovu najstariju sestruru Mandu. Niska žena, sva u crnini, za-bradrena bijelom maramom, koja kraljeva je uokvirila neko Meštrovićev ekskicirano djelo. Naročito onaj, nos pravi dinarski nos, čiji korijen niče tačno iz čela i bez koje su tako nemogući i blijeći Mauzolej. Kad se po- dojmu da u svakoj stvarčici i po-pone do Mauzoleja, njene oči se kroz sela stopama Meštrovićeve rezultat napora s jedne strane je kretu na koji tuda nailazite po-

njenog Ivu nigdje nemaju kraja. Sestra, daljni rodaci i svi ti ljudi koji se kreću po tom brdašu obrazlom u sjekavac, govore možda više nego historije umjetnosti i eseji o Meštroviću. Govore o izvoru i uvoru njegove umjetnosti i stvaranja.

Onda slijede spuštanje s briješa, obavezno u društvu nekog dalnjeg rodaka. I oni će vas odvesti u Otavice, pokazat će vam Meštrovićevu kuću, njegovu školu - zadužbinu, spomen - česmu i bezbroj detalja izvučenih iz davnje i sive mladosti. I dok slušate sve te riječi opore i spore zaboravite nekako na vrijeme oko vas u glas krupnog Stipe iz Ružića, glas pravog gorštaka koji govori o putevima i autobusu koji bi trebao ići kroz ta sela, vrati vas nekako u stvarnost. Kaže Stipe da je on zajedno s mještanima sastavio i poslao molbu u Šibenik. U njoj oni traže da kroz njihova sela ponovo prođe autobus, da budu povezani sa svijetom, da nisu bogu iza leđa. Jer oni su vri-jedni ljudi, popravljaju svoje puteve, grade škole, elektrifikaciju, školu dječu. I zbilja, zašto ne bi jedan autobus ponovo prošao preko suzama i uspomenom na mladost.

Mali portret

Najdražje mi je pisati o moru

Brankica Milat je najmlađi član literarne grupe na II osmogodišnjoj školi. Pohada sada IV razred. Čita mnogo i to jednako dobro i cirilicu i latinicu. Pred vratima knjižnice nju čete najčešće naći. Zbog toga je s bibliotekarima dobar prijatelj i stari znanac. Inače je odlična učenica i dobro sluša mamu i tatu. Brankici smo postavili nekoliko pitanja i ona je na njih sa smješkom odgovorila.

Koliko, Brankice, imaš godina?

— Deset.

Imaš li bragu ili seku?

— Imam seku, ona je starija od mene.

Kakve knjige najviše voliš čitati?

— Najviše volim partizanske priče.

Koje se knjige najviše sjećaš?

— Najviše mi je u sjećanju ostala knjiga »Sutjeska« i »Bety Zane«.

Kažu da pišeš pjesmice i priče?

— Istina je. Već dvije godine pišem, naročito priče.

Što te je navelo na pisanje?

— Čitala sam mnogo knjiga i jednog dana mi se učinilo da bi ja mogla sastaviti neku priču i pjesmicu. Onda sam mnogo toga napisala. Napiševo volim pisati o moru. Dosad su mi stampali pjesmice i priče u »Radosti«, »Modroj ljeti« i »Mi mladi«.

Brankica nam je dala i jednu fotografiju, ali na njoj nije sama, već sa drugaricom, jer ona mnogo voli društvo. Brankici i njenoj literarnoj družini želimo mnogo uspjeha u radu.

U suradnji sa svojim nastavnici I osmogodišnje škole »Simo Matavulj« u Šibeniku razvili su vrlo bogatu i raznovrsnu djelatnost. Na njihovoj školi u protekljoj godini djelovalo je slijedećih 12 sekacija:

— literarna, dramska, novinar-

ska, filmska i kazališna, pjevački zbor, folklor, orkestar, predavačka, likovna, fotografska, sportska i šahovska sekacija.

U suradnji s novinarskom grupom, literarna družina je pred dvije godine pokrenula izdavanja lista »Mi mladi«. List izlazi dva puta u toku školske godine i dosad je izšlo 7 brojeva. Nadamo se da će aktivnost učenika I osnovne škole u ovoj školskoj godini biti još veća.

U ovom broju donosimo nekoliko njihovih literarnih priloga.

Doživljaji s ljetovanja

Prošlo ljetovo sam s roditeljima ljetovala u lijepoj krševitoj uvali na otoku Korčuli. Imali smo svoj motorni čamac, pa smo njime krstarili uzduž otoka. Jednog poslijepodneva, kad je more bilo mirno, tata nas pozove u čamac i poveze u neku drugu uvalu u posjetu svojim drugovima koji su tamo ljetovali. Radovala sam se toj vožnji po mirnom moru.

Kod prijatelja smo ostali nekoliko sati, a za to vrijeme se kupali i išli u vinograd. Predvečer smo krenuli u naše prebivalište. Najednom je pušnuo jak vjetar, more se ustalasalo i poigravalo čamacem kao orahovom ljuskom.

Jesen

Došla je.

Išarala crnilom plavo nebo.
Zakovitila žutim listovima.
Otkinula ih s mršavih, rascvijenih grana.
Rastjerala rasplakane ptice,
putulila ih tjeskobnim putevima tišine.
Nagnula vrbe prema mutnim,
obamrliim vodama.

Osjećam je.

Probija se maglama.

Unosi tuge.

Pusta je.

Svojim suzama raskvasila seoske drumove,
vihorom zalijulala ogorjele grane,
šapatom muklim dozvala kišu.

Gordana Rusinkov

Do viđenja, drage laste

U sutoru tmurnog jesenjeg dana,
kad gasi se posljednje zrake sjaj,
i povjetarac blagi dok dolinom pirk
ostaje osamljeno tužan stari gaj.

Gubi se zadnji lastin cvrčut
u lepetu slabasnih krila,
za njima u magli ostaju polja,
livade, brda i šumica mila.

I dok s prozora gledam tu slliku,
misli mi s njima odlaze na put,
pa čujem bjesni urluk vjetra
i otsjaj pijeska zasljepljiv i žut.

Mašem im i rukom i očima suznim,
dok se s vidika gube mog
sa željom da nam se opet vrste
u topla njedra zavičaja svog.

Snježana Bjažić

— Oh, gospodine, kakva šoila! ... To se rijetko viđa ... Pa vi ste, gospodine, najstretniji čovjek kojeg sam ja ...

Kako se to dalje odvijalo, sada mi već više nije jasno. Samo se sjećam da su preko tankih usana te žene svaki čas preskakivale riječi sreća, novac, zadovoljstvo, zdravlje i dug život.

A ja sam čitavo vrijeme samo zbumjeno klimao glavom i kao u nekom čudu buljio u dno šolje, gdje se crni talog razgranao u neke zmijice, repove i uopće u bezbroj nekih vrago-ljastih nakaza.

U jednom trenutku prestao sam slušati beskrjne riječi i

Kozerija

umjesto toga zamišljao sam tu svoju veliku sreću kao neko lijepo i nasmijano lice koje se blaženo klati na svim prozorima svijeta i bilo mi je negdje unutra, gdje kažu da je srce, neobično toplo.

— Eto, dragi gospodine, da vam još jednom pomovim ... A pogledajte kako vam se šolja divno otvorila, to vám znači zdravlje i dug život ... Pod brojem jedan ugodno iznenadenje ...

I dok sam prelazio ulicu prepušn neke tihе radoštі zbog sre-

More

Oh kako je lijepo to plavo i blistavo more, ta modra pučina koja je čas umiljata, čas tiba, čas burna; ta pustinja što guta sunce koje nije potrebno ribama, što iz braka sa živim zlatom sunčevih zraka ne rađa ništa osim ljepote! To podmuklo more, što vječito poje o nečem, budi u čovjeku nedoljivu želju da zapliva u njegeve daljine, koje je odmamilo već mnoge s kamenitog i nijemog kopna kome treba tako mnogo vlage s neba, koje tako žudno iziskuje težak napor ljudi i pruža malo radosti. Ah, to more, more!

Vesna Milin

Branka Milat IIIa

Moj grad

Zbijene škućice jedna do druge predstavljaju prošlost moga grada, pričaju mi priče starih dana, koje oblak zaborava skriva sada.

A stvarnost? Eto, tu je!
Celični k nebu penje se dan,
prozori upili sve plavetnilo
postade java što bješe san.

Na sutra, moj grad s radošću gleda,
jer će mu ljepši domijeti dan.
K suncu će više podignuti krila
ostvarit će svima najljepši san.

Smježana Bjažić, VIA

Sumrak na žalu

Dolaze
jednolični i modri,
uzdrhtali ...

Vali ...

grgolje,
mile,

uzdižu tulke,
skližu sa stijena,

pijene se,

mnmljavu ...

Po stoti put,
možda pokušavam
odgonetnuti istu tajnu.

Pjesmu tajanstvenu i daleku
i blizu kao vjetar,

kao miris mora ...
Galebovi i pučina,

modra i hladna.

Suton siv u osamen ...

Siedim na žalu,

Zatvaram oči,

a tuga uranja u srce,

bestidno naga

i buja,

raste poput plime ...

Ankica Marić, VIII raz.

Okrenite šolju

će koja me je tek očekivala,
odnekud se stvorio automobil i
ja pod njegovim točkovima.

Sada ležim u bolnici sa rukama i nogama u gipsu, a od glave mi se jedino vidi malo očiju i komadić nosa (ali i on je sa flasterom na vrhu). Upravo sam pijućao kavu i bio pri kraju, kad mi se bolničarka osmijehnula i rečе:

— Okrenite šolju, gospodine ...

U tom trenutku, kako pričaju u bolnici, ja sam se ponova onesvijestio.

— mi —

gradske vijesti

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera francuskog filma — RIFIFI KOD ŽENA — (do 23. IX)

Premijera talijanskog filma — MALOLJETNICE — (24.—26. IX)

»20. APRILA«: premijera engleskog filma — DOKTOR I LJUBAV — (do 23. IX)

Premijera domaćeg filma — SEKI SNIMA, PAZI SE — (24. do 27. IX).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 21. IX — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 22. — 28. IX — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Rozana, Stevana i Svetinke Krasić; Bojana, Đure i Ane Bećir; Sime, Marka i Luce Cigić; Ivica, Blaža i Tone Čaleta; Žarko, Obrada i Vukosave Lalić; Milenko, Samardžić Ružice; Dijana, Miladić i Milke Milovac; Matilda, Marijana i Marija Cvitan; Damir, Stjepana i Mirjane Bošnjak; Rale Dragutina i Marije Španja; Tomislav, Petra i Marije Krpetić; Silva, Ante i Ike Vranić; Silvana, Mladena i Marije Juras; Mirina, Save i Andelija Dražević; Srečko, Vladimira i Ružice Kozić; Ivica, Vida i Matije Gović i Nikica, Milana i Mileve Majzalin.

VJENČANI

Cokrič Božidar, službenik — Kojundžić Marija, službenik; Jelović Ante, kuhar — Jurin Matija, radnica i Kolombo Vinko, stolar — Marin Majda, službenik.

UMRLI

Krečak Jere pok. Ante, star 18 godina; Simpraga Dušanka Đurina, stara 22 godine; Grubo Remiđo pok. Luce, star 46 godine; Testera Ivan pok. Sime, star 76 godina; Oršetić Ruža rođena Trutanić, stara 81 godinu; Lambaša Mara rod. Radovčić, stara 76 godina; Dean Tome pok. Tome, star 75 godina; Glumac Pero pok. Stjepana, star 23 godine; Masar Sime pok. Bože, star 72 godine i Pranić Ante pok. Jakova, star 75 godina.

MALI OGLASNIK

OBAVJEŠTAVAMO cijenjenju građanstvo da se 1. listopada ove godine optička radnja Vučić zatvara, pa se umoljavaju mušterije da do tog datuma predignu načale donijete na popravak ili na izradu.

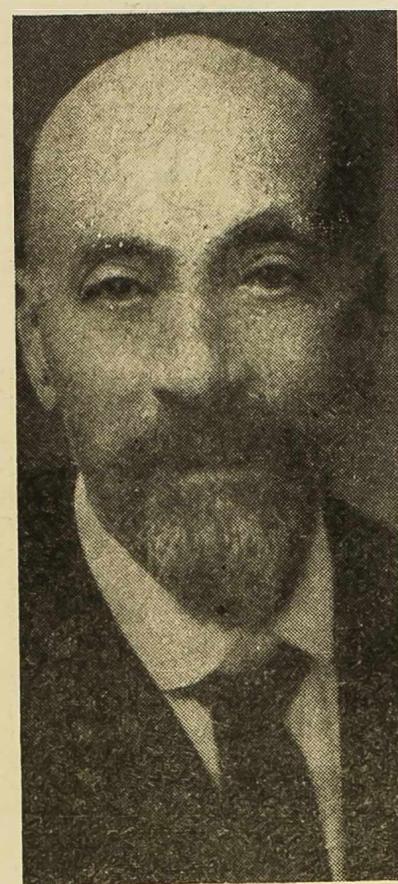
OPTIKA VUČIĆ
Sibenik

PRODAJE SE USELJIV STAN u centru grada, koji se sastoji od tri sobe, kuhinje, potkrovlijem i krovne Adresa u upravni lista.

MIJENJAM jednosobni komforni stan u strogom centru Šibenskog (novogradnja) za dvosobni. Javiti se u redakciju lista.

PRODAJE SE motorikotač BMW 250 ccm. Obratiti se: Josip Vasiljević, Šibenik, Mišić 6 (nasuprot DTO »Partizan«).

PRODAJE SE zidna kasa veličine 50x70 cm. Obratiti se redakciji lista.

Sime Grubišić

Nezgoda albanskog broda kod Rogoznice

Preksino je ploveći iz Drača na putu za Trst pretrpio nezgodu albanski brod »Ali Kelmendi« od 346 tona nosivosti. Brod je za nevremena koje je vladalo na šibenskom području naišao na podvodnu hrid nedaleko otoka Smokvica i uslijed prodiranja vodene krmeni dio broda dospije pod morskom površinom. Posada broda od 12 članova spašena je i prebačena u Rogoznicu. Odmah

poslje nešreće u pomoć su priskočili vodonosac JRM i brod »Dalmacija«, a jučer je nakon dolaska ekipe »Brodospasa« iz Splita spašen jedan dio tereta. Brod je prevozio voće za Trst. Kako je naknadno utvrđeno albanски brod je imao namjeru da se zbog nevremena skloni u Rogoznicu i vjerojatno jezbog slabe vidljivosti udario o jednu hrid.

Bilješka

KAKO ODLAZI LJETO . . .

Marie Roger i njenog muža Alberta, meteorološke službenike iz Nice, sreću sam posve slučajno na splavi »Dolac«. Gospodin Albert je vrlo prijazan i u slobodno vrijeme se bavio literaturom, gospoda takoder. Upravo smo razgovarali o Sartreu, kad se izas nas glasili gospoda Marie:

— Tiens! Albert. C'est la fin d'été. Il faut se dépêcher!

Okrenuli smo se i pogledali u pravcu kažirista da vidimo na osnovu čega je simpatična žena došla do zaključka da je kraj ljetu i da treba žuriti Ništa naročito, ali ipak, tamo negdje iznad Zatona, za horizont se zakačila guta oblačna koprena, od koje su se otkidala jata razvlasanih

krpa i ispunjavala visine. U plavim rasjecima su kreštali galabovi. Burin je rebrivo more.

Albert nije rekao ništa, jer je splat već stigla. Ali kad je izveo kola, još jednom je pogledao prema sjeverozapadu i namršio se. A onda dva stiska ruke, obavezno »au revoir«, gas i sivi »renault« je nestajao u borovima.

To je bilo jučer poslje podne.

Sada sjedim pred »Krkom«. Pijuckam limunadu, jer kokte naravno nema. Pomalo čudna atmosfera. Siroka praznina medu raznobojnim stolovima i stolicama, Izuzevi mene, još samo jedan čovjak sjedi tamno u uglu i misli, valjda isto što i ja. Nesvagdašnja silika, kažem, još samo naslov: post festum. Odjednom se od nekud izvuče vjetar i provuče kroz granje. Nekoliko zlatkastih listova pada na stol. Uzeh jednog za peteljku i ogipah mu žute vene. Onda se sjetit znanaca iz Nice i riječi gospode Marie.

Kraj — kraj — Odlazi — odlazi —

Ali kako odlazi ljeto? —

Da, zbilja, kako odlazi ljeto?

Potrgoto ovo naše šibensko —

Podbočio sam se rukom i počušao dosjetiti kako odlazi ovo naše šibensko ljeto.

Kada dođe i prode nešto što nismo očekivali, onda to jedva i primijetimo. Ali, kada dođe i ode nešto smo dugi čekali, okrenemo se za njim u nevjericu i stojući tako dok nam netko ne dokaže da su uzaludno okretanja i da treba ići i gledati naprijed

Tako je isto i s ljetom. Njega čekamo čitavu godinu. Uzdišemo za njim, sjećamo ga se. Kujemo planove. Vjerujemo da ono mijenja stvari i ljude, daje im život i nadu i još nešto više. Očekujemo da će do ljeta biti sve u najboljem redu. —

A onda iznenada, tihim koracima dode ljeto, zateče nas i traje. I mi se radujemo i, naravno, često varajući se, mislimo da je

TRI GODINE ZATVORA ZBOG FIZIČKOG NAPADA NA MILICIONARA U VODI CAMA

U jednom restoranu u Vodicama, početkom prošlog mjeseca, došlo je da incidenta što ga je izazvalo nekoliko osoba, koje su tom prilikom fizički napale službujec milicijonara, nanijeviš mu više ozljeda po tijelu. Pred vijećem Kotarskog suda odgovaralo je dvanaest mlađih ljudi za koje je u toku rasprave utvrđeno da su devetonica sudjelovala u tom incidentu. Prvooptuženi Vicken Čičin osuden je na osam mjeseci zatvora, Rade Alfirev na šest mjeseci zatvora, Stipe Lasan i Mirko Sprlijan na po četiri mjeseca, Boris Birin, Cvitan Lasan i Slobodan Mačukat kažnjeni su svački sa po tri mjeseca zatvora, dok su Goran Jurić i Branko Uđović osuđeni sa po tri mjeseca zatvora uvjetno na dvije godine. Oslobođeni su optužbe Matije Sprlijan, Ante Mihić i Martina Crnjak.

UHVACENI NA KRADI I OSUĐENI

U jeku turističke sezone u Šibeniku se pojavilo nekoliko kradljivaca, od kojih su neki od ranije poznati kriminalističkim organizima. Oni su uglavnom svoje »operacije« vršili na kupalištima, tržnicama i u vlakovima. Međutim, svi su oni uhvaćeni na djelu i ovih dana našli su se na optužbeničkoj klupi Kotarskog suda u Šibeniku.

Dosad više puta osuđivan za djela krade i provala 58-godišnjak Petar Miljević iz Zadra pokrenuo je jednoj građanki na šibenskoj tržnici oduzeti novčanik, ali je u zadnji čas spriječen. Osuđen je na godinu dana zatvora, ali je u žalbenom postupku Okružni sud kazn preinacija, osudivši ga za pokušaj krađe na osam mjeseci zatvora. 22-godišnji Vlade Pasarić, koji je čak doputovao iz Krapine »operirao« je na kupalištu Jadrana i Martinske, gdje nekolici osoba prisvojilo razne predmete i gotovi novac. Sud ga je kaznio na osam mjeseci zatvora. 20-godišnji Berislav Barać iz okolice Zadra također je odgovarao za slična djela. Kažnjen je na pet mjeseci zatvora, što je na gradilištu »Vijadukt« u Rogoznici oduzeo jednom radniku novčanik u kojem je bilo 33.500 dinara. 20-godišnji Boro Ančić iz Banja Luke, dok se nastazio u vlaku između Zagreba i Šibenika oduzeo je putnu torbu jednom putniku i zato je osuđen na godinu dana zatvora.

Osuđen francuski turist koji je teško ozlijedio Nikolu Čaće

Ovaj događaj bio je predmet rasprave pred Okružnim sudom u Zadru. Na raspravi je utvrđeno, a što je u izjavi potvrdio i sam upravljač kola, automobil je ušao u krivinu brzinom od 70 kilometara i kada je opazio pješaka vozac nije namjerno htio kočiti, jer je smatrao da će ga lako moći zaobići. S obzirom da vozač nije poštivao ni saobraćajni znak, na kojem je stajalo da je u krivini dozvoljena brzina od 30 kilometara, sud je vozača proglašio krivim za ovu nesreću, osudivši ga na osam mjeseci zatvora. Nikola Čaće dobio je nekoliko teških povreda, među kojima prelom desne natkoljenice, desne čeonosti i razdor zdjelice s iščašnjem krstačem. Sve ove povrede bile su vrlo opasne po život.

Na šibenskom području

Pet milimetara vodenog taloga

U noći od četvrtka na petak nad našim područjem prodrio je hladni zrak popraćen sjevernim vjetrom i osjetnim padom temperature. Poslije višemjesečne spajrane i visokih temperatura nastupilo je prijatno osvještenje, tako da se dnevne maksimalne temperature kreću između 23 i 26 stupnjeva Celzijusa, dok su noći još hladnije na temperaturama koje iznose između 16 i 19 stupnjeva. Nagli razvoj naoblake do kojeg je došlo u petak 14. o. m. u ramu jutarnjim satima dove je naslutiti da će pasti i prve veće oborine. Međutim, sitna kiša padala je svega pola sata, a odmah zatim nastupilo je razvedravanje, uz porast temperature.

Za posljednja dva dana na našem području palo je na kvadratnom metru pet milimetara vodenog taloga.

jednom dali dokaza o svojim velikim kreativnim sposobnostima. Međutim, bez daljnega, samo zajedničkim naporima i sposobnostima svih tih faktora napravljena je ovako briješljavna komedija, koja nas je izvrsno zabavila.

Pločnik Pariza

Prozvan je i V3

DOMAĆI FILM. REŽIJA:
MILENKO ŠTRBAC

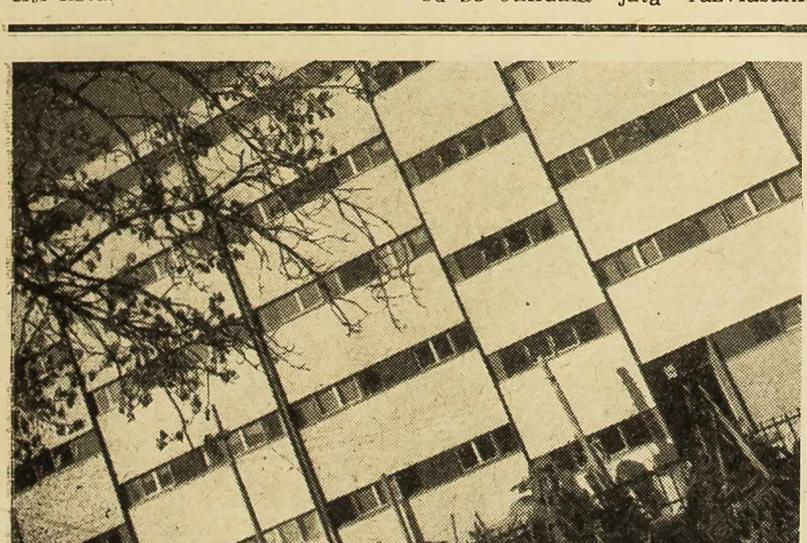
Već i sama pomisao na strašan kragujevački pokolj čovjeka još i danas, poslije više od dvadeset godina, ubzduje i potres, a kamoli ako prisustvuje, makar i djelomično, rekonstrukciji tog užasnog zločina. Zato su autori, kad su se latili snimanja ovog filma, posla prilično pretencioznog, mogli unaprijed biti sigurni u efekt kojeg će film proizvesti, što ih četvrti nije lišilo nastojanja, da traže sredstva pomoći kojih će potresno dostići do maksimuma. U tu svrhu oni iz hiljada pogubljenih izvlače jedan razred, upoznaju nas s pojedincima, njihovim dječačkim obješnjaštvima i sitnim preokupacijama, prribližavaju nam ih do intimnog poznanstva, kako bi nam tragedija koja ih očekuje, a što je još teže, mi, gledao, znamo da ih očekuje, izgledala što strašnija. Tako postajemo svjedoci tragedije i pojedinaca i svijesni toga da masakr u Kragujevcu nije samo tragedija tisuća, već i tisuće tragedija, od kojih je svaka u stanju da nas bezgranično dirne. To osloboda film suhe dokumentarnosti i diže ga na rang umjetničkim sredstvima izrečene optužbe protiv svih zločina, bezbrojne prosječnosti..

Balada o trubi i oblaku

DOMAĆI FILM. REŽIJA:
FRANCE ŠTIGLIC

Jedna početska fantazija, čisto komornog karaktera, koja teško da može pobudit zanimanje kod šire publike. Međutim, kćerlikog ovaj film bio je lišen elemenata koji nas u k'nu najviše uzbudjuju, tj. tempa i radnje, ipak se ne mogu poreći njegove umjetničke kvalitete, koje je potvrdio i žiri pulskog festivala proglašivši ga, uz »Uzvrači grad«, najboljim našim filmom u 1961. godini. Bez velikog patosa i riječi prikazane su snage koje pokreću jednog starca na izvršenje heroiskog djela. Vizije koje ga prate dok se teškom mukom probija kroz snijeg nadahnute su jednostavnom humanosti, koja u njemu podstiče mržnju prema zločincima i ulijeva mu snage za nadljudski napor u cilju spašavanja ranjenih partizana. Simbolika filma je jasna i dijelo je dostoјno onoga čemu je posvećeno.

— b —

Još jedan stambeni objekt je završen. U Težačkoj ulici, koja već počinje dobijati konture nove saobraćajnice, dovršena je četverokatnica, koju je za potrebe tvornice lakih metala »Boris Kidić« podiglo gradevno poduzeće »Rad«. Ovaj stambeni objekt od 22 trošobna stana projektirao je inž. Dinko Vesanović, direktor projektantskog poduzeća »Plan«. Prema izjavama građevinskih stručnjaka ovaj objekt spada u najkvalitetnije izgrađene zgrade u Šibeniku. Osim postignute puno ekonomičnosti u izgradnji ovog objekta, za stanove su nađene veoma funkcionalna rješenja. Cijeli ovaj objekt s opremom košta 90 milijuna dinara, a vrijednost svakog stana iznosi oko 4 milijuna dinara.

— mi —

IZ medicine

Možemo li se sačuvati od bolesti srca i krvnih sudova

U NEDJELJU

**„Šibenik“
„Istra“**

U nedjelju se nastavlja nogometno prvenstvo Jugoslavije. »Šibenik« prima u goste novog ligara »Istru« iz Pule koja je veoma dobro startovala u ovom prvenstvu. Ona je od dvije utakmice u gostima odnijela dva boda, a iz dvije utakmice na svom terenu sva četiri i sa šest bodova nalazi se na drugom mjestu II lige. U njezinim redovima imaju nekoliko dobrih igrača među kojima i nama poznati Droszina, te Giljanović i Miletic bivši igrači splitskog »Dalmatincea« naš nekadašnji pomagač juniora »Šibenika« Tomislav Mikulandra. »Istra« trenira Nedoklan iz Splita.

Ekipa »Šibenika« je dobro spremljena za ovaj susret i očekuje se da će nastupiti u kompletnom sastavu. Poslije utakmice »Rudarom« u Kakanju bilo je nekoliko igrača lakše povrijeđeno i ova jednodnevna pauza im je dobro došla. (m)

»BORAC« — »RADNIK«

2:5

U nedjelju pred oko 300 gledalaca odigrana je nogometna utakmica između »Borca« iz Jadrtoveca i »Radnika« iz Vodice. Zasluzeno je pobijedio »Radnik« sa rezultatom 5:2. Igra je bila živa i borbeno. Kod domaćih svi su dobro igrali, a kod gostiju bolji od ostalih bili su Šarić i Bumbak. Dobro je sudio Pačić.

»PLASTIKA« — »REMONT« 0:0

U drugom kolu nogometnog turnira, koji se održava u okviru radničko-sportskih igara u Drnišu, prošle je srijede momčad »Dalmacija-plastike« i svoju drugu utakmicu završila podjelom bodova, ovom prilikom s favoritom turnira ekipom »Transmonta«.

Utakmicu je dobro i autoritativno vodio Petar Grabić.

I ovom su prilikom ekipi nastupile s »gostima« u timu, pa u koliko organizator igara, sekcijska za radničku sportsku djelatnost Općinskog sindikalnog vijeća na vrijeme ne osuđuti ovu praksu takmičenje će promašiti svoju namjeru.

— c —

USPJEH KNINJANA NA ŠAHOVSKOM FESTIVALU NA BLEDU

Članovi šahovske sekcije KUD »Željezničar« iz Knina, Bjeljanović, Čurko, Novaković, Kresović (Laća), sudjelovali su od 5. do 9. septembra na VI međunarodnom šahovskom festivalu na Bledu, gdje su u III grupi, u konkurenčiji ekipa iz 12 klubova podjeliли drugo i treće mjesto, iza pobedničke momčadi »Jesenica«.

Kninjani su od šest susreta dobili pet, a svega jednu izgubili.

Pored ostalih pobijedili su pobjednika III grupe ekipu »Jesenica« s rezultatom 2½ : 1½. S istim rezultatom su osvojili pobjedu nad ekipom »Krag« iz Vilacha (Austrija). (m)

Komisija za službeničke poslove Narodnog odbora općine Šibenik, raspisuje

NATJEĆAJ

ZA POPUNJENJE RADNOG MJESTA SEKRETARA NARODNOG ODBORA OPĆINE ŠIBENIK

U vjet: visoka stručna spremu (pravni fakultet)

Plaća po Zakonu o javnim službenicima, a položajna plaća po Odluci Narodnog odbora općine Šibenik o položajnim plaćama.

Ponude dostaviti ovoj Komisiji u roku od 15 dana od dana objavljenja natječaja.

Cinjenica je da sve veći broj muškaraca i žena boluje od srca i krvnih sudova. Za to postoji nekoliko razloga. Prije svega srce i krvni sudovi, čija funkcija mnogo zavisi od vegetativnog nervnog sistema, preko njega primaju spoljne nadražaje koji vremenski mogu ostaviti trajne posljedice.

Kako današnji sve brži tempo života pruža uslove za mnogobrojne nadražaje te vrste, to nije čudno što se oni ispoljavaju i na srcu i krvnim sudovima. Osim

toga, savremena medicina u stanju je na razne načine da utvrdi postoji li neko oboljenje srca ili krvnih sudova. Kako sve veći broj ljudi ima mogućnosti da se pregleda, i kako je sve veći broj osoba koje traže da se utvrdi bolju li od srca i krvnih sudova, otkriva se sve veći broj bolesnika od kojih su ti organi oboljeli. Najzad i činjenica da je prosječno čovječji život u mnogim zemljama znatno produžen, doprinosi povećanju broja ovih bolesnika, jer je poznato da od srca i krvnih sudova pretežno boluju starije osobe.

U medicini je danas raspravljeni pitanje o uticaju tjelesnog rada na srce. Prema općem prihvatom mlađenju zdravje srca ne može da strada od tjelesnog rada. Ali tjelesni rad štetno utiče na srce i krvne sudove. Za vrijeme rata i vojne službe, Umjereni tjelesni rad i kretanje, gimnastika, rjetili neki lajk sport, naročito za zdrave osobe koje mnogo sjede, kod mladih utvrđena arteriosklerozna i sklerozna krvnih sudova koji povećaju rizik od srčane smrtnosti.

Pored tjelesnog kretanja za sprečavanje oboljenja srca i krvnih sudova važnu ulogu igra i način ishrane. Poznato je da gojaznost vrlo nepovoljno utiče na srce i krvne sudove. Za vrijeme rata i vojne službe, Umjereni tjelesni rad i kretanje, gimnastika, rjetili neki lajk sport, naročito za zdrave osobe koje mnogo sjede, kod mladih utvrđena arteriosklerozna i sklerozna krvnih sudova koji povećaju rizik od srčane smrtnosti.

Prema podacima, oboljenje i smrtnost od srca i krvnih sudova stoji u direktnom odnosu sa kolичinom masti u ishrani stanovništva pojedinog krajeva. Tako je smrtnost od ovih bolesti najveća u SAD u kojoj je ishrani stanovništva od cijelog pune kalorije vrijednosti 40 odsto iznosi mast. Ona je najniža u Japanu, gdje je kolicičina masti u ishrani najmanja. Naravno, bilo bi pretjerano tvrditi da je ovo najvažnije ili jedini uzrok oboljenja od srca i krvnih sudova. Sigurno su za to značajni i drugi faktori, na koje se ne može uticati, kao što su nasljeđe, konstitucija, rasa, starost i pol, i oni koji se donekle mogu mijenjati, kao poremećaji vegetativnog nervnog sistema i funkcija žlijedza za unutrašnje lučenje. Značajna je činjenica da je u godinama gladovanja u Njemačkoj i Holandiji, kao i u Lejdingradu za vrijeme blokade, bilo manje bolesnika sa visokim krvnim pritiskom nego ranije, mada su stanovnici bili izloženi priličnim duševnim potresima. Prema tome, način i kolicičina ishrane svakako igraju ne tako skradin 361 dolar.

beznačajnu ulogu u postanku bolesti krvnih sudova. Najzad, nesumnjivo je da alkohol, a naročito duvan, vrlo štetno utiču na krvne sudove i da sigurno pogoršavaju već postojeće oboljenje.

Prema tome, da bi se čovjek suočavao od bolesti srca i naročito krvnih sudova, potrebno je da živi urednim i umjeranim životom, da ima dovoljno tjelesnog i duševnog odmora (dovoljno spašavanja, popodnevni odmor, godišnji odmor), ali i da se kreće (gimnastika, sport). Značajno je da se hrani umjereno (najviše 50 grama masti za 24 sata) i da naročito u starijim godinama manje piće i puši.

Dr L. S.

Obavijest

Obavještavaju se roditelji predškolske djece, da će se od 1. X. o.g. otvoriti pri Dječjem vrtiću na Baldekinu, Varošu i Gradu po jedno poslijepodnevno odjeljenje.

Primat će se sva predškolska dječja koja će slijedeće godine pohađati školu i dječa majki koje su poslije podne zaposlene. Ujedno će se ta odjeljenja preuzeti i dječu onih majki koje su na poslu do 14 sati popodne, a dječa pohađaju jutarnje odjeljenje. Radno vrijeme tih novih odjeljenja bit će od 13 do 18 sati poslije podne.

Upisi se vrše odmah u gore navedenim vrtićima, a za upis je potrebno uvjerenje liječnika, da je dijete duševno i tjelesno zdravo.

UPRAVA DJEČJEG VRTIĆA Šibenik

IZLOŽBA 10 GODINA KNINSKOG »PARTIZANA«

Prošle subote, u dvorani društvenog doma, svečano je otvorena izložba o desetogodišnjem radu društva za tjelesni odgoj »Partizan« u Kninu.

O razvoju kninskog društva, uspjesima i različitim aktivnostima, svjedoče brojne fotografije, diplome i plakete, kao i mnoga priznanja društву i njegovim članovima za uspješan rad u toku prve decenije djelovanja koja je bila obilježena mnogim nastupima, akademijama, natjecanjima u mjestu, na području općine i vani na regionalnim i saveznim natjecanjima u Mariboru i Beogradu, do Gimnasteade u Zagrebu. Izložen je i fond stručne literature kojom se služi prednjački zbor, te rasploživi rekviziti za rad svih kategorija.

Povodom jubileja kninskog »Partizana« štampana je spomen-znacka s motivom vježbača i konturama kninske tvrđave u pozadini.

Izložba će biti otvorena osam dana. Već do sada »Partizanov« jubilarnu izložbu posjetio je veliki broj gradana i učenika kninskih škola kolektivno. (m)

USPJELO GOSTOVANJE CLANOVA KUD IZ SINJA

Prošle subote gostovali su u Kninu članovi Kulturno-umjetničkog društva iz Sinja. U bašti Doma JNA izveli su uspješan i raznovrsni program. Nastupili su članovi folklorne grupe, pjevači narodnih pjesama i melodija uz pratnju vlastitih muzičkih ansambla.

Ovo gostovanje je pokazalo da se u Sinju nježuju raznovrsne kulturne i zabavne aktivnosti. Ličeprijevje u kojeg bi se trebali ugledati članovi kninskog Kulturno - umjetničkog društva Sezona za takav rad baš sada nastupa. (m)

natječaj

ZA POPUNJENJE UPRAŽNJENIH MJESTA

OSNOVNA ŠKOLA LOZOVAC:

nastavnika za hrvatskosrpski jezik
nastavnika za fizički odgoj
tajnika škole (srednja stručna spremna)

OSNOVNA ŠKOLA PRVIC ŠEPURINE:

nastavnika za matematiku i fiziku
nastavnika za hrvatskosrpski jezik — francuski jez.

OSNOVNA ŠKOLA PERKOVIC:

nastavnika za francuski, engleski ili ruski jezik
nastavnika za matematiku i fiziku
nastavnika za geografiju

OSNOVNA ŠKOLA VRPOLJE:

nastavnika za hrvatskosrpski jezik
nastavnika za matematiku i fiziku
nastavnika za likovni i tehnički odgoj
nastavnika za geografiju
nastavnika za fizički odgoj
tajnika škole (srednja stručna spremna)

OSNOVNA ŠKOLA VODICE:

nastavnika za hrvatskosrpski jezik
Područno odjeljenje Tribunj
učitelja

OSNOVNA ŠKOLA ČISTA MALA:

nastavnika za biologiju i kemiju
tajnika škole (srednja stručna spremna)

OSNOVNA ŠKOLA PRIMOŠTEN:

tajnika škole (srednja stručna spremna)

OSNOVNA ŠKOLA ROGOZNICA:

upravitelja škole (nastavnik, profesor ili učitelj sa više godina prakse)
Područno odjeljenje Dvornice
2 učitelja
Područno odjeljenje Podgorjak
učitelja

OSNOVNA ŠKOLA DRAGA:

nastavnika za hrvatskosrpski jezik i francuski jezik
nastavnika za biologiju i kemiju
Područno odjeljenje Prhovo
učitelja

OSNOVNA ŠKOLA PRIMOŠTEN:

nastavnika za biologiju i kemiju
nastavnika za hrvatskosrpski jezik i francuski jezik
nastavnika za likovni odgoj
Područno odjeljenje Kruševac
učitelja

OSNOVNA ŠKOLA MURTER:

nastavnika za fizički odgoj
nastavnika za likovni odgoj

OSNOVNA ŠKOLA PIROVAC:

Područno odjeljenje Putićani
učitelja
Područno odjeljenje Kašić
učitelja

I OSNOVNA ŠKOLA ŠIBENIK:

nastavnika za hrvatskosrpski jezik
nastavnika za tehnički odgoj
nastavnika za fizički odgoj
nastavnika za muzički odgoj

II OSNOVNA ŠKOLA ŠIBENIK:

nastavnika za hrvatskosrpski jezik
nastavnika za matematiku i fiziku
nastavnika za fizički odgoj
nastavnika za tehnički odgoj

obdukciji mlađih vojnika poginulih u korejskom ratu, nađene su u 70 odsto slučajeva sklerotične promjene na krvnim sudovima. Ova činjenica objašnjava se time što je za vrijeme II svjetskog rata ishrana bila jako smanjena ili vrlo slaba, dok je u doba korejskog rata ona bila sasvim dovoljna.

Prema podacima, oboljenje i smrtnost od srca i krvnih sudova stoje u direktnom odnosu sa kolicom masti u ishrani stanovništva pojedinog krajeva. Tako je smrtnost od ovih bolesti najveća u SAD u kojoj je ishrani stanovništva od cijelog pune kalorije vrijednosti 40 odsto iznosi mast. Ona je najniža u Japanu, gdje je kolicičina masti u ishrani najmanja. Naravno, bilo bi pretjerano tvrditi da je ovo najvažnije ili jedini uzrok oboljenja od srca i krvnih sudova.

Prema tome, način i kolicičina ishrane svakako igraju ne tako skradin 361 dolar.

120 TISUĆA DOLARA OSTVARIO DEVIZNI TURIZAM

Gotovo za tri puta povećan je priliv deviznih sredstava ostvarenih iz inozemnog turizma za prvi osam mjeseci ove godine. Dok je lanjske godine u istom razdoblju ostvareno svega 44 tisuće dolara, ove godine šibensko područje ostvarilo je 120 tisuća dolara. Najveće sredstva ostvarili su Šibenik zajedno za Zlarinom — 96 tisuća, Primošten — 9 tisuća, Tijesno — 3, Vodice 2 tisuće i Skradin 361 dolar.

nastavnika za muzički odgoj
Područno odjeljenje Rakovo Selce učitelja

III OSNOVNA ŠKOLA ŠIBENIK:

</